

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2To/41/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820010381
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatká
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5820010381.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marcely Malatkej a sudcov JUDr. Adriany Gallovej a Mgr. Anny Mihálikovej, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 3. novembra 2021 odvolanie obžalovaného ml. K. P. proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/67/2020 zo dňa 21.5.2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/67/2020 zo dňa 21.5.2021 v časti - vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. pri nezmenenom výroku o vine a pri nezmenenom výroku o náhrade škody

obžalovaného ml. K. P., nar. XX.X.XXXX v T., trvale bytom
I. H. XX, okres T.,

odsudzuje

Podľa § 364 ods. 1 Tr. zák., § 117 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na ú h r n ý trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace.
Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienienečne o d k l a d á a podľa § 119 ods. 1 Tr. zák. mu určuje skúšobnú dobu 12 (dvanásť) mesiacov.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/67/2020 z 21.5.2021 bol obžalovaný ml. K. P. uznaný vinným z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

dňa 28.6.2019 v presne nezistenom čase okolo 16.00 hod. v I. H. na ceste II/520 pred rodinným domom S. C., po tom čo ho T. P. udrel do oblasti záhlavia pri pravom uchu, tento mu chcel úder vrátiť, kde následne sa medzi sebou bili päšťami v dôsledku čoho obaja spadli na zem, kde sa opätovne udierali navzájom päšťami, pričom ako bol T. P. na zemi, tak ho obvinený minimálne raz udrel do oblasti nosa, kde po tejto bitke ostal T. P. nehybne ležať na zemi, čím T. P., nar. XX.X.XXXX spôsobil zlomeninu nosových kostí s posunom a s poúrazovým krvácaním z nosa, otras mozgu, podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie sánky vľavo, pomliaždenie hornej pery úst, pomliaždenie a krvný výron hlavy v oblasti záhlavia s dobou liečenia a obmedzenia v obvyklom spôsobe života v trvaní 24 dní.

Za spáchanie tejto trestnej činnosti bol obžalovaný podľa § 364 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 117 ods. 1 Tr. zák. a s poukazom na § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák. odsúdený na úhrnný trest

odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace, ktorého výkon mu bol za splnenia zákonných podmienok podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., § 119 ods. 1 Tr. zák. podmienične odložený na skúšobnú dobu 12 (dvanásť) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní podal odvolanie obžalovaný ml. K. P.. Odvolanie obžalovaný následne zdôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním zo dňa 2.6.2021, doručeným Okresnému súdu Námestovo dňa 3.6.2021, a to s poukazom na nasledovné:

Obžalovaný zastáva názor, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav a nevysporiadal sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Okresný súd dôkazy nehodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 až 12 Tr. por. a teda nebol zistený skutkový stav veci tak, aby nevznikli dôvodné pochybnosti o dôkladnom preskúmaní skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Vykonané dôkazy okresný súd hodnotil jednostranne, v neprospech obžalovaného, pričom v konečnom dôsledku okresný súd nesprávne pri rozhodovaní o vine obžalovaného neaplikoval zásadu „in dubio pro reo“. Osobitne, v tejto veci bolo plne na mieste aplikovať ustanovenie § 25 Tr. zák. a konanie obžalovaného vyhodnotiť ako konanie v nutnej obrane. Odsúdenie obžalovaného je založené na výpovedi svedka poškodeného T. P., ktorý však incident vyprovokoval a teda je osobou s protichodným záujmom na výsledku konania. Všetky ostatné dôkazy očitých svedkov však svedčia v prospech obžalovaného, a teda dosvedčujú, že u obžalovaného išlo o konanie v nutnej obrane, v dôsledku čoho nie je daná trestnoprávna zodpovednosť obžalovaného za skutok podľa obžaloby. Z výpovedí priamych svedkov C. H. a C. C. vyplýva, že konanie obžalovaného bolo de facto okamžitou reakciou na protiprávny agresívny a pretrvávajúci útok zo strany poškodeného. Nielen z výpovedí očitých svedkov, ale aj zo samotnej skutkovej vety je zrejma skutočnosť, ktorá predchádzala podstate skutku a síce, že to bol poškodený, ktorý nič netušiaci obžalovaného, pokojne kráčajúceho po ulici fyzicky zozadu napadol úderom do hlavy do oblasti záhlavia, pričom tento útok bol zo strany obžalovaného absolútne nevyprovokovaný, obžalovaný prakticky kráčal po ulici v debate s kamarátmi, nesúc si v ruke zmrzlinu a v tom zozadu na jeho záhlavie dopadol úder úmyselne mierený zo strany poškodeného. Osobitne zdôrazňuje, že takéto nevyprovokované hrubé násilie „zozadu“ obžalovaný svojim konaním nijako nevyprovokoval a poškodeného nijako nepodnecoval k takémuto konaniu. Ako vyplýva z výpovedí obžalovaného a priamych svedkov, reakcia obžalovaného teda predstavovala až následnú obrannú reakciu, v dôsledku zľaknutia a stretu spôsobeného nečakaným útokom zozadu do hlavy zo strany poškodeného. Obžalovaný zastáva názor, že v danej situácii bolo legálne dovolenou možnosťou obžalovaného brániť sa pretrvávajúcemu útoku zo strany poškodeného, resp. že nebolo povinnosťou obžalovaného pasívne sa podriať násilníckemu a agresívnemu správaniu poškodeného. Poškodený vykazoval známky protiprávneho a agresívneho správania, keď fyzicky napadol nielen samotného obžalovaného, ale de facto úderom sa dotkol aj svedkyne C. H., čo svedkyňa uviedla vo svojej výpovedi. Útok sa odohral na verejnom priestranstve, kde nebol prítomný žiaden príslušník Policajného zboru, resp. iná osoba oprávnená v rámci výkonu svojich právomocí zakročiť proti takémuto protiprávnemu konaniu poškodeného a zjednať nápravu. Nemožno tiež opomenúť skutočnosť vyplývajúcu z výpovede svedkyne C. H., že ona síce po tom ako poškodený zaútočil úderom zozadu do hlavy poškodeného zadržala, resp. rozbránila zúčastnené osoby, avšak bolo to na krátky okamih, nakoľko poškodený evidentne pokračoval v útoku a samotná svedkyňa sa vyjadřila, že ju poškodený buď odsotil alebo sa sama uhla. Zároveň svedkyňa potvrdila, že aj okolostojaci kričali na poškodeného, aby sa nebil, a aj osoby, stojace naokolo, ktoré sa v trestnom konaní nepodarilo zosobniť, vyhodnotili poškodeného ako agresora, ktorý celkom zjavne mal záujem pokračovať v útoku alebo sa tak aj svedkyňa javil. Z výpovede svedkyne C. H. je evidentné, že samotný poškodený mal záujem pokračovať v útoku, resp. tak sa to javilo svedkyňa, ktorá sa ho snažila zadržat', avšak pre fyzicky väčšiu silu poškodeného sa jej to nepodarilo. Z uvedeného je zrejme, že poškodený útok z jeho strany nehodlal skončiť, resp. že nebezpečenstvo z priamo hroziaceho útoku pretrvávalo, resp. bolo zrejme, že poškodený hodlá vo svojom bezdôvodne agresívnom správaní pokračovať. V tejto súvislosti svedkyňa H. uviedla, že poškodeného musela držať, aby sa nebil, čo sa jej však nepodarilo a po bezúspešnom pokuse o zadržanie poškodeného poškodený neustále pokračoval vo verbálnych i fyzických útokoch voči obžalovanému. Samotnú skutočnosť, že po útoku poškodeného zozadu do hlavy obžalovaného sa svedkyňa C. H. postavila medzi obžalovaného a poškodeného, aby zadržala útočiaceho poškodeného, čo sa jej však nepodarilo, nemožno považovať za jednoznačné ukončenie útoku zo strany poškodeného.

Obžalovaný poukazuje na to, že účelom nutnej obrany je dať možnosť občanom na ochranu ich záujmov chránených Trestným zákonom, či už na ochranu vlastnej osoby alebo na ochranu iných osôb proti

protiprávnemu konaniu inej osoby či osôb, predovšetkým v prípadoch, ak na mieste páchania útoku nie je možné zaistiť včasný zásah orgánov verejnej moci.

Zároveň pri uplatnení nutnej obrany je nutné vychádzať zo zásady, že riziko vyvolané útokom by mal niesť útočník a nie obranca. Útočník totiž svojim protiprávnym konaním vyvolal vznik nebezpečnej situácie, kedy bola nutná obrana použitá.

Pri strete záujmov má právo zrejme preferovať záujmy obrancu, pretože tento chráni tie isté záujmy ako právo samotné.

Pri zachovaní právnych pravidiel vždy prevažuje záujem o nutnú obranu nad poškodením určitých práv útočníka, na druhej strane fakt útoku ešte nečiní útočníka celkom bezprávnym.

Právo má tak optimalizovať podmienky, za ktorých je porušenie práv útočníka prospešné, i mieru porušenia týchto práv. Všeobecne by malo platiť, že čím hrubšie porušenie práva útočník realizuje a čím závažnejšie záujmy obrancu a iných osôb budú porušené, tým užšie bude potrebné vytýčiť medze ohľadov na útočníka.

Nutná obrana preto vychádza zo zásady, že nikto nie je povinný ustupovať protiprávnym útokom a zároveň žiadny právom chránený záujem nesmie byť obetovaný v prospech protiprávneho útoku, v rámci dodržania určitého stupňa primeranosti obrany k útoku.

Význam inštitútu nutnej obrany v súčasnej dobe výrazne narastá, najmä v podmienkach, kedy súčasná spoločnosť čelí čoraz väčšiemu nárastu predovšetkým trestnej činnosti násilnej povahy, častejšieho výskytu napr. útokov i na školách a v školských kolektívoch, čím sa vyvoláva potreba častej a ráznej obrany spoločenských záujmov ako najmä ochrana života a zdravia ľudí.

Nutná obrana je prípustná proti útoku priamo ohrozujúcemu akýkoľvek záujem chránený Trestným zákonom. Nemusí sa pritom jednať len o odvracanie konania majúceho povahu trestného činu. Nie je možné apriórne považovať za vybočenie z medzí nutnej obrany iba z toho, že ten kto odvracal útok, odvracal útok, ktorý svojou povahou nenapĺňal znaky trestného činu, ale len priestupku, tak ako tomu bolo i v tomto prípade, kedy útok zozadu do hlavy obžalovaného zo strany poškodeného bol príslušnými orgánmi vyhodnotený ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

Nutnou obranou je tak nutné chápať konanie, ktoré má znaky odvracania útoku spĺňajúceho charakteristiku ustanovenia § 25 Tr. zák. Jej forma nie je nijako určená, obranca si ju môže zvoliť podľa potrieb konkrétneho druhu chráneného záujmu, spôsobu vykonania útoku, ale aj podľa potenciálu a fyzických predispozícií útočníka a tiež podľa potenciálu a fyzických predispozícií samotného obrancu. Nutná obrana môže byť vedená pasívnym spôsobom, avšak samotný zákon nevylučuje, aby bola vedená aj aktívnym konaním.

V praxi sa často nutná obrana vykonáva práve formou fyzického zásahu proti telesnej integrite útočníka. Pri nutnej obrane neexistuje podmienka subsidiarity, teda obranca sa nemusí útoku vyhnúť inými možnými spôsobmi a až potom, ak niet iného východiska, pristúpiť k obrane. Nutná obrana je teda proti protiprávnemu fyzickému útoku v zmysle ustanovenia § 25 Tr. zák. prípustná vždy.

Uvedené potvrdzuje tiež judikát Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 8Tz 169/1995 (Rt 18/1996), k tejto otázke, ktorý jednoznačne hovorí:

Občan má právo výberu, či sa útoku vyhne inak, než použitím obrany alebo sa rozhodne brániť, lebo nikto nie je povinný ustupovať pred neoprávneným útokom na záujmy chránené Trestným zákonom. Riziko vyvolané útokom musí znášať útočník.

Podobne aj judikát Najvyššieho súdu SSR, sp.zn. 1To/66/1986 (Rt 8/1988), ktorý uvádza:

„Okolnosť, že brániaci prestal pred útočníkom utekať, zostal stáť a začal sa trvajúcemu útoku brániť, nevylučuje možnosť splnenia všetkých podmienok nutnej obrany. Nedôvodná je aj námietka, že obžalovaný sa po odchode z reštaurácie nesnažil konfliktu s poškodeným vyhnúť. ...Nikto totiž nie je povinný ustupovať pred neoprávneným útokom na záujem chránený Trestným zákonom, ale má naopak právo použiť proti takémuto útoku obranu, ktorá nie je zjavne neprimeraná povahe a nebezpečenstvu útoku.“

Rovnako judikát Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 1 Tzo V 3/2005 (Rt 26/2006), konštatuje:

Je ústavným právom každého občana brániť svoju fyzickú integritu a osobnú slobodu i majetok. Nik nie je povinný ustupovať pred útokmi proti uvedeným objektom.

Poukazuje tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR, sp.zn. Zm. 203/1922 (Rt 1633/19223), ktorý uvádza:

„Zákon nežiada, aby sa napadnutá osoba bezprávnemu útoku vyhla útekem. Česť a nedotknuteľnosť ľudského tela náleží ku chráneným záujmom.“

Napokon aj judikát Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 5 Tz 143/1979 (Rt 41/1980) spresňuje:

„Od brániaceho sa nemožno žiadať, aby vyčkával a spoliehal sa na náhodu, že škoda, ktorá objektívne i podľa jeho predstavy z útoku hrozí, nenastane, a aby nepoužil primerané a dostupné prostriedky obrany, aby hroziaci útok znemožnil a útočníka zneškodnil.“

Z uvedeného je zrejmé, že subjekt nutnej obrany je oprávnený konať v nutnej obrane aktívne, a teda nie je povinný ustupovať, či trpieť hrozbu útoku na svoju osobnú integritu, česť a zdravie a vyčkávať, či nebezpečenstvo pominie, napr. tým, že útočník sám upustí od svojho konania alebo ho umierni iná osoba, naopak každý má právo aktívne sa brániť proti protiprávnemu útoku proti svojej osobnej integrite, a to najmä za predpokladu, ak sa hoc i subjektívne domnieva, že nebezpečenstvo zo strany útočníka stále pretrváva.

Zákon by nemal chrániť záujmy útočníka, ale naopak by mal stáť na strane obrancu.

V danom prípade je osoba útočníka, ktorá vyvolala rizikovú situáciu a stret dvoch osôb svojim agresívnym a protiprávnym správaním, a preto by mala práve osoba útočníka znášať zvýšené riziko, že môže dôjsť k poškodeniu jej zdravia zo strany brániacej sa osoby.

Keďže obranca nedokáže predvídať správanie útočníka, v danom momente iba „predpovedá“ budúcnosť, i keď blízku, nemôže poznať útočnickove zámery a „vidieť mu do hlavy“.

Brániaca sa osoba tak môže konať i neprimerane, napr. v dôsledku toho, že nedokáže jednoznačne interpretovať a vysvetliť si možný vývoj situácie a budúce správanie útočníka.

Netreba opomenúť, že obranca často koná v dôsledku nečakaného šoku, stresu, či zľaknutia impulzívne a nemá čas na dlhé zvažovanie obrany z hľadiska výberu prostriedkov, sily, intenzity a možných následkov použitej nutnej obrany na útočníka.

Obžalovaný zastáva názor, že obžalovaný ako obranca nemusí vyčkávať na úder útočníka, pokiaľ má vzhľadom na okolnosti prípadu dôvodné obavy z pokračovania útoku, avšak iniciatíva útoku, ktorá viedla ku vzájomnej potýčke, v danom prípade bola výhradne na strane poškodeného, ktorý svojim protiprávnym konaním - úderom dozadu do hlavy obžalovaného potýčku vyprovokoval a následne sa správal spôsobom, ktorý nenaznačoval, že s útokom prestal, dokonca sa ho snažila zadržať svedkyňa C. H., avšak bezúspešne.

Pripustenie nutnej obrany je tak možné nielen v prípade trvajúceho útoku, ale aj v prípade hroziaceho útoku, resp. v prípade hrozby pokračovania agresívneho správania zo strany útočníka.

Samotný útočník si mohol rozmyslieť a zvážiť, či pôjde do konfliktu alebo nie, mohol dôkladne zvážiť svoje šance v konflikte uspieť, brániaci spravidla takéto výhody nemá - spravidla sa musí brániť okamžite a musí okamžite, niekedy len v okamihu niekoľkých sekúnd, či minút zvážiť všetky okolnosti, napr. aké prostriedky na obranu zvolí a akou intenzitou, a preto jeho úsudok môže byť značne skreslený a nepresný, môže konať až neprimerane, napr. v dôsledku šoku a zľaknutia pri nečakanom útoku - ako tomu bolo aj v konkrétnom prípade obžalovaného ml. K. P..

Obžalovaný poukazuje na to, že samotný útočník mohol od útoku kedykoľvek upustiť, resp. mohol útok nevyprovokovať a nezačať. Na strane útočníka existuje množstvo výhod, ako moment prekvapenia, či možnosť zváženia útoku.

Obranca takéto možnosti v praxi nemá. Ak by bol obranca povinný pasívne vyčkávať, ako sa vyvinie situácia po tom, ako bol napadnutý, či útočník upustí od svojho konania alebo ho znova udrie, mohol by prísť o jedinú reálnu možnosť svojej obrany, ktorú mu právo poskytuje.

Navyše po začatí útoku (spravidla po utŕžení dobre mierenej rany a následnom páde, či straty rovnováhy, či pre utrpenie zranenia) už obranca reálne ani nemusí mať šancu útoku sa brániť. Akékoľvek váhanie obrancu by sa v prípade už začatého útoku mohlo stať obrancovi osudné, resp. by mohlo prívodiť obrancovi taký stav, či zranenie, ktorý by vylučoval možnosť obrany.

Práve preto zákon dáva brániacemu možnosť aktívne odvracať aj hroziaci útok, za predpokladu, že z okolností možno usúdiť, že útok reálne hrozí alebo ak sa javí pravdepodobné, že útočník nehodlá od svojho protiprávneho konania upustiť.

Z podanej obžaloby je zrejmé, že samotný útok poškodeného (teda úder do hlavy obžalovaného zozadu) je súčasťou skutkovej vety trestného činu a teda je zrejmé, že fyzicky obrana obžalovaného nasledovala bezprostredne po tomto útoku, teda v časovo veľmi krátkom úseku a zo skutkových okolností prípadu, najmä z výpovede svedkyne C. H. a svedka C. C. je zrejmé, že poškodený nehodlal od svojho protiprávneho konania upustiť a teda je možné konštatovať, že pokračovanie v útoku bolo reálne, minimálne z hľadiska prípravy, resp. pokusu, a preto konanie obžalovaného považuje za oprávnené, nevybočujúce z medzní nutnej obrany, tak ako ju definuje ustanovenie § 25 Tr. zák.

Obžalovaný zastáva názor, že v prejednávanom prípade obžalovaný neprekročil rámec toho, čo možno spravodlivo považovať za „nutnú obranu“ tým, že sa aktívne bránil agresívnemu a absolútne neakceptovateľnému násiliu zo strany poškodeného.

Je zrejmé, že v danom prípade obžalovaný nenaplnil svojim konaním základné zákonné znaky skutkových podstát trestných činov, ktoré sa mu kladú za vinu, absentuje naplnenie tak objektívnej, ako aj subjektívnej stránky, predovšetkým v konaní obžalovaného absentuje úmyselné zavinenie niekoho poškodiť alebo niekoho napadnúť s cieľom ublížiť na zdraví.

Obžalovaný poukazuje na znenie § 156 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého prečinu ublíženia na zdraví sa dopustí ten, kto inému úmyselne ublíži na zdraví...

Ďalej obžalovaný poukazuje na znenie § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podľa ktorého, prečinu výtržníctva sa dopustí ten, kto sa dopustí slovne alebo fyzicky, verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že napadne iného.

Zároveň z dikcie ustanovenia § 25 Tr. zák. vyplýva, že zákon vylučuje protiprávnosť konania, pokiaľ ide o tzv. „nutnú obranu“, a síce, čin inak trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom.“

Z vykonaného dokazovania a z listinných dôkazov, ktoré sú obsahom vyšetrovacieho spisu, je dostatočne odôvodnený záver, že obžalovaný konal v rámci nutnej obrany a teda trestné konanie proti nemu nemožno považovať za opodstatnené.

Naopak poškodený svojim protiprávnym konaním - nevyprovokovaným útokom zozadu päťou do hlavy, spôsobil vznik nebezpečnej situácie, ktorú obžalovaný, aj v dôsledku šoku, keďže útok zozadu päťou do hlavy nečakal, vyhodnotil ako nebezpečenstvo pre svoju telesnú integritu a považoval za potrebné sa takémuto útoku brániť.

Obžalovaný poukazuje aj na širšie aspekty prípadu, a síce, že osoba poškodeného je osobou konfliktnej povahy, už v minulosti sa u neho viac krát vyskytli podobné situácie, kedy sa správal nekonformne a bezdôvodne niekoho napadol.

Vo vzťahu k osobe obžalovaného uvádza, že sa jedná o bezkonfliktného mladistvého, v ktorého doterajšom živote neboli žiadne známky nevhodného, či spoločensky neprijateľného a nekonformného správania.

Z výpovedí svedkov a rodičov matky K. P., otca K. P. a podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, ktoré sú súčasťou vyšetrovacieho spisu vyplýva, že obžalovaný je osobou pokojnej, bezkonfliktnej povahy, je bezproblémovým dieťaťom, v rámci školského i mimoškolského prostredia nebol nikdy riešený pre nevhodné správanie a nemá žiadne sklony k agresívnemu prejavu. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo zo dňa 12.8.2020, obžalovaný nebol nikdy riešený a nebol nikdy evidovaný v evidencii problémovej mládeže, nikdy nebol riešený pre žiadne protispoločenské správanie. Podľa hodnotenia školy, ktorú obžalovaný navštevuje, dosahuje vynikajúce študijné výsledky, nikdy nemal zníženú známku zo správania a pri koncoročnom hodnotení dokonca dosiahol pochvalu za vynikajúce výsledky.

S ohľadom na uvádzané skutočnosti je nutné konštatovať, že ani z objektívnej stránky, ani zo subjektívnej stránky obžalovaný nenaplnil základné zákonné znaky skutkovej podstaty trestných činov, ktoré sa mu kladú za vinu, predovšetkým v jeho konaní absentuje úmyselné zavinenie, naopak, podľa právneho názoru obžalovaného, jeho konanie vykazuje zákonné znaky nutnej obrany, tak ako ich definuje ustanovenie § 25 Tr. zák.

V danom prípade považuje za potrebné, aby sa odvolací súd vysporiadal so všetkými skutkovými zisteniami významnými pre rozhodnutie, predovšetkým v súlade so zásadou „in dubio pro reo“.

V tejto súvislosti si dovoľuje dať do pozornosti judikatúru Najvyššieho súdu SR pod č. R 14/1964, kde súd konštatuje:

„Aj keď bol obžalovaný dôvodne podozrivý, že sa dopustil žalovaného trestného činu, avšak výsledky dokazovania vykonaného pred súdom nevyznievajú jednoznačne, a nie je tu úplne ucelená reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých by sa mohol vyvodiť bezpečný záver, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania, treba obžalovaného oslobodiť spod obžaloby.“

S ohľadom na súčasný stav poznania skutkového stavu veci sa nepodarilo bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako mu to kladie za vinu obžaloba, resp. je zrejmé, že obžalovaný konal v oprávnených medziach „nutnej obrany“.

Vzhľadom na skutočnosť, že doposiaľ nebolo doručené písomné vyhotovenie rozsudku, ďalšie dôvody a skutočnosti týkajúce sa odvolania proti všetkým výrokom citovaného rozsudku, budú zaslané súdu ihneď po jeho písomnom doručení.

S ohľadom na skutkový a právny stav veci je možné konštatovať, že sa nepodarilo bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako mu to napadnuté súdne rozhodnutie kladie za vinu, resp. je zrejmé, že obžalovaný konal v oprávnených medziach tzv. „nutnej obrany“.

Z vyššie uvedených dôvodov obžalovaný navrhuje, aby krajský súd na podklade podaného odvolania napadnutý rozsudok okresného súdu z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Tr. por. zrušil v celom

rozsahu a následne sám postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol, že v zmysle zásady „in dubio pro reo“ obžalovaného spod obžaloby oslobodzuje podľa § 285 písm. a) Tr. por., pretože obžalovaný konal v nutnej obrane podľa § 25 Tr. zák.

Prokurátor sa k dôvodom odvolania obžalovaného písomne nevyjadril.

Na verejnom zasadnutí konanom na krajskom súde o odvolaní obžalovaného, obžalovaný v celom rozsahu zotrval na podanom odvolaní, ako aj na jeho dôvodoch a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu vo všetkých výrokoch zrušil a následne sám rozhodol tak, aby obžalovaného spod obžaloby oslobodil z dôvodov uvedených v odvolaní.

Prokurátor na verejnom zasadnutí navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietnuť.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadal aj na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zistil potom, že odvolanie podané obžalovaným ml. K. P. bolo podané oprávneným subjektom, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bolo podané v zákonom určenej lehote a odvolanie obžalovaného je čiastočne dôvodné vo vzťahu k výroku o treste, avšak z iných dôvodov, ako uvádzal odvolateľ, a to konkrétne pre formálne pochybenie zo strany okresného súdu.

Odvolací súd predovšetkým zistil, že vo vzťahu k skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu (prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.) je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa ustanovení Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv jednak na objasnenie skutkového stavu veci a jednak práva obžalovaného na obhajobu. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa tak, ako sú uvedené vo výroku o vine napadnutého rozsudku, sú správne, lebo zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie vo veci v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne skutkové zistenia tak, ako sú uvedené vo výroku o vine napadnutého rozsudku. Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., teda hodnotil ich na základe vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, aj v ich súhrne a v konečnom dôsledku dospel k logicky odôvodneným a správnym skutkovým zisteniam tak, ako sa tieto premietli do výrokovej časti napadnutého rozsudku. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je tiež zrejmé, ktoré skutočnosti vzal súd za dokázané v súvislosti so žalovaným skutkom, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom prvostupňového súdu ohľadne uznania viny obžalovaného v zmysle podanej obžaloby.

Krajský súd v tejto súvislosti uvádza, že aj keď obžalovaný nepopiera vzájomný fyzický konflikt s poškodeným, svoju obhajobu v konaní pred súdom prvého stupňa (a pred tým aj v prípravnom konaní) založil na tom, že konal v nutnej obrane, pričom obžalovaný aj podané odvolanie založil na konaní v nutnej obrane, v dôsledku čoho je podľa neho vylúčená jeho trestnoprávna zodpovednosť za žalovanú trestnú činnosť.

Aj odvolací súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že vykonaným dokazovaním bolo bez akýchkoľvek vážnejších pochybností preukázané, že obžalovaný nekonal v nutnej obrane a je daná jeho plná trestnoprávna zodpovednosť za žalovaný skutok.

Krajský súd uvádza, že v prípade nutnej obrany obranca nemusí čakať, kým útočník začne útok, napríklad udrie prvý. V každom prípade však iniciatíva, ktorá vedie k vzájomnému napadnutiu, musí vychádzať iba od útočníka. Práve táto iniciatíva určuje, ktorá strana je útočníkom a ktorá obrancom. Nejde o oprávnenú nutnú obranu, ak došlo k poraneniu pri vzájomnej potýčke, v ktorej sa obe strany vzájomne napadli. (R 12/1983, R 165/1949)

Je nespochybniteľným, že bol to práve poškodený, kto na začiatku celého konfliktu udrel obžalovaného zozadu do oblasti záhlavia pri pravom uchu. Po uvedenom medzi obžalovaného a poškodeného vstúpila

C. H. a obžalovaný s poškodeným sa začali hádať, čo uvádzal aj sám obžalovaný. Po odstúpení C. H. sa obžalovaný a poškodený začali biť navzájom, čo vyplynulo z výpovede obžalovaného, svedkyne C. H. („... kde ja ako som od nich odišla, tak sa spoločne naraz začali spolu biť.“), svedkyne Q. C. („Obaja sa medzi sebou chvíľu hádali, kde medzi nich vošla C. H., ktorá im povedala, aby sa nehádali, kde ako som videla, tak ju vôbec nepočúvali. Po niekoľkých sekundách sa začali medzi sebou biť.“). Nemožno opomenúť ani dôležitú skutočnosť, že po tom, čo poškodený ako prvý obžalovaného zozadu udrel do oblasti záhlavia pri pravom uchu, obžalovaný výslovne uviedol, že úder chcel poškodenému vrátiť („Ako ma udrel, tak ja som sa otočil a začal som sa slovne s T. P. hádať. Ja som mu chcel vrátiť jeho úder...“). Nakoľko medzi obžalovaného a poškodeného vošla C. H., obžalovaný hneď po údere od poškodeného tomuto úder nevrátil, keďže medzi nimi stála C. H., obžalovaný sa s poškodeným slovne hádali, po odstúpení C. H. sa však začali navzájom biť a práve počas tejto vzájomnej bitky obžalovaný spôsobil poškodenému zranenia uvedené v skutku (z výpovede obžalovaného vyplynulo, že obžalovaný poškodeného aj udieral päšťami do tváre). Za takto zisteného a ustáleného skutkového stavu možno bez akýchkoľvek vážnejších pochybností uzatvoriť, že k zraneniu poškodeného došlo počas vzájomnej fyzickej bitky medzi obžalovaným a poškodeným, v rámci ktorej sa obidve strany vzájomne napádali (ako to vyplynulo aj z výpovede obžalovaného, vzájomné útoky päšťami, naťahovanie, a to aj po páde na zem). Pri tejto fyzickej potýčke nemožno konštatovať, že útočníkom by bol iba poškodený a obžalovaný by sa bol len bránil útoku. Uvedené potom vylučuje konanie obžalovaného v nutnej obrane a tým aj zbavenie sa trestnoprávnej zodpovednosti za žalovaný skutok.

Ako už bolo uvedené vyššie, motívom obžalovaného k fyzickému napádaniu poškodeného počas ich následnej vzájomnej bitky po tom, čo od obžalovaného a poškodeného odstúpila C. H. bolo, že obžalovaný chcel poškodenému vrátiť prvotný úder, ktorý od neho dostal na začiatku celého konfliktu. Pre záver, že obžalovaný počas fyzického útoku na poškodeného počas vzájomnej potýčky poškodenému odplácal jeho prvotný úder (a teda, nie že sa bránil) svedčí aj intenzita a povaha útoku obžalovaného na poškodeného, výsledkom ktorej boli poškodenému spôsobené zranenia popísané v skutku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na závery odborného vyjadrenia vypracovaného v tejto trestnej veci ohľadne zranení poškodeného MUDr. S. S. znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie chirurgia. Z odborného vyjadrenia vyplýva, že najzávažnejším zranením, ktoré poškodený utrpel, je zlomenina nosových kostí s posunom a pourazovým krvácaním z nosa, pričom toto zranenie mohlo vzniknúť úderom päšťou, a to pôsobením násillia strednej až väčšej intenzity (z výpovede obžalovaného vyplynulo, že tento poškodeného aj udieral päšťou do oblasti tváre, pričom podľa odvolacieho súdu vznik tohto zranenia pádom na zem je vylúčený, pretože aj keď obžalovaný a poškodený počas vzájomnej bitky spadli na zem, z vykonaného dokazovania nevyplývalo nič také, že poškodený by bol na zem spadol smerom tvárou k zemi, sám obžalovaný vo výpovedi uviedol, že poškodený spadol na chrbát). Naproti tomu, pokiaľ ide o povahu a intenzitu útoku poškodeného na obžalovaného, ako vyplynulo z výpovede obžalovaného, po vzájomnej potýčke s poškodeným mal obžalovaný iba nejaké škrabance (rovnako aj na samom začiatku konfliktu poškodený obžalovaného udrel do oblasti záhlavia pri pravom uchu takým spôsobom, že následkom uvedeného obžalovaný neuvádzal vznik zranení v tejto oblasti následkom úderu poškodeným). V tejto súvislosti krajský súd uvádza, že o nutnú obranu nejde ani vtedy, keď páchatel reaguje na útok takým spôsobom, že útok v skutočnosti odpláca, a nie odvracia. (R II/1965, R 26/1967)

Krajský súd považuje za potrebné poznamenať, že pokiaľ obžalovaný na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom vypovedal, že k pádu poškodeného na zem počas ich vzájomného fyzického napádania došlo v dôsledku toho, že poškodený sa o neho potkol, takéto tvrdenie obžalovaného krajský súd vyhodnotil ako nehodnoverné. Obžalovaný v prípravnom konaní neuvádzal nič také, že poškodený by bol na zem spadol následkom potknutia sa o neho. Skutočnosti nezodpovedá ani tvrdenie obžalovaného v rámci výpovede na hlavnom pojednávaní, že si myslí, že po páde na zem sa už s poškodeným nebili. Skutočnosť, že fyzický konflikt medzi obžalovaným a poškodeným pokračoval aj na zemi, vyplýva z výpovede obžalovaného v prípravnom konaní a táto verzia je podporená aj výpoveďami svedkov C. H. a Q. C.. Je nepochybné, že obžalovaný si priebeh skutku lepšie pamätal pri výsluchu v prípravnom konaní krátko po skutku, ako potom neskôr pri výsluchu na hlavnom pojednávaní.

Po tom, ako okresný súd dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré našli svoj odraz v skutku výroku o vine napadnutého rozsudku, následne protiprávne konanie obžalovaného správne právne kvalifikoval ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Obžalovaný úmyselným fyzickým útokom na

poškodeného popísaným v skutku poškodenému spôsobil zranenia tak, ako tieto vyplynuli z odborného vyjadrenia znalca MUDr. S. S. a sú špecifikované ako následok na zdraví poškodeného v skutku rozsudku. Znalec v odbornom vyjadrení popisuje mechanizmus vzniku zranení u poškodeného, pričom je nepochybné, že tieto zranenia vznikli pri úmyselnom fyzickom útoku obžalovaného na poškodeného. Podľa odborného vyjadrenia, najzávažnejším zranením, ktoré poškodený utrpel, je zlomenina nosových kostí s posunom a poúrazovým krvácaním z nosa, pričom toto zranenie mohlo vzniknúť úderom päšťou, a to pôsobením násilia strednej až väčšej intenzity (z výpovede obžalovaného vyplynulo, že tento poškodeného aj udieral päšťou do oblasti tváre, pričom podľa odvolacieho súdu vznik tohto zranenia pádom na zem je vylúčený, pretože aj keď obžalovaný a poškodený počas vzájomnej bitky spadli na zem, z vykonaného dokazovania nevyplývalo nič také, že poškodený by bol na zem spadol smerom tvárou k zemi). Zranenia, ktoré poškodený utrpel (pričom najzávažnejším zranením, ktoré poškodený utrpel a ktoré najviac ovplyvnilo dobu liečenia a obmedzenia v obvyklom spôsobe života, je zlomenina nosových kostí s posunom a s poúrazovým krvácaním v nose) sú ublížením na zdraví v zmysle § 123 ods. 2 Tr. zák., nakoľko sa jednalo o také poškodenie zdravia poškodeného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie a liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného. Primeranú dobu liečenia a obmedzenia v obvyklom spôsobe života znalec určil 24 dní, pričom znalec v rámci odborného vyjadrenia aj popísal priebeh liečby poškodeného počas tejto doby, ako aj to, akým spôsobom bol poškodený v dôsledku utrpených zranení počas tejto doby obmedzený v obvyklom spôsobe jeho života. Súčasne obžalovaný sa úmyselne na mieste verejnosti prístupnom (na verejne prístupnej ceste pred rodinným domom S. C.) dopustil výtržnosti tým, že fyzicky napadol poškodeného spôsobom popísaným v skutku rozsudku. Obžalovaný takto konal s priamym úmyslom podľa § 15 písm. a) Tr. zák.

Krajský súd si je vedomý ustanovenia § 95 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého prečin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho spáchal mladistvý a ak je jeho závažnosť malá. V danom prípade však krajský súd zastáva názor, že z vykonaného dokazovania vyplynuli také konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú záver, že závažnosť spáchanej trestnej činnosti obžalovaným nie je malá. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na povahu útoku obžalovaného na poškodeného, ako aj následok, ktorý obžalovaný poškodenému fyzickým útokom spôsobil. Konkrétne poškodený v dôsledku fyzického útoku obžalovaného utrpel zlomeninu nosových kostí s posunom a s poúrazovým krvácaním z nosa, otras mozgu, podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie sánky vľavo, pomliaždenie hornej pery úst, pomliaždenie a krvný výron hlavy v oblasti záhlavia, pričom doba liečenia a obmedzenia v obvyklom spôsobe života bola u poškodeného 24 dní. Obžalovaný poškodeného opakovane nebezpečne päšťou udieral do tak citlivej časti ľudského tela ako je tvár a v tejto súvislosti bolo znalcom konštatované násilie strednej až väčšej intenzity. Na tomto mieste je tiež potrebné porovnať na druhej strane povahu a intenzitu fyzického útoku poškodeného na obžalovaného, keď obžalovanému mali byť spôsobené len škrabance, nebol nútený vyhľadať ani lekárske ošetrovanie.

Vo vzťahu k výroku o treste za zistené zavinenie odvolací súd predovšetkým uvádza, že prvostupňový súd aj v tomto smere vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne právne závery. Svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. aj náležite odôvodnil a dostatočne vysvetlil, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona pri určení trestu.

Pri určení druhu a výmery trestu obžalovanému ml. K. P. okresný súd sa v súlade so zásadami ukladania trestu v odôvodnení rozsudku vyrovnal najmä s kritériami uvedenými v § 34 ods. 1 a 4 Tr. zák., teda prihliadal na záujmy spoločnosti a obžalovaného, na skutočnosti týkajúce sa spôsobu spáchania činu, jeho následku, zavinenia, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na pomery a možnosti nápravy obžalovaného. Zároveň správne, nakoľko sa jedná o mladistvého páchatela, pri ukladaní trestu zohľadnil účel trestu u mladistvého obžalovaného podľa § 97 ods. 1 Tr. zák., ktorým je predovšetkým vychovať ho na riadneho občana, pričom trest má zároveň pôsobiť na predchádzanie protiprávných činov a primerane chrániť aj spoločnosť; uložený trest má súčasne viesť k obnove narušených sociálnych vzťahov a k začleneniu mladistvého do rodinného a sociálneho prostredia. Okresný súd správne u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., teda že obžalovaný pred spáchaním trestného činu viedol riadny život. Pri absencii príťažujúcich okolností podľa § 37 Tr. zák. okresný súd pri prevahe poľahčujúcich okolností správne obžalovanému ukladal trest postupujúci podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. Nakoľko sa jedná o mladistvého obžalovaného, okresný súd v tejto súvislosti správne aplikoval špeciálne ustanovenie § 117 ods. 1 Tr. zák., v zmysle ktorého sa trestné sadzby trestu odňatia slobody ustanovené v tomto zákone u mladistvých znižujú na polovicu. Napokon, nakoľko

obžalovaný spáchal dva trestné činy, bolo plne v súlade so zákonom obžalovanému ukladať trest ako trest úhrnný, a to podľa trestnej sadzby za trestný čin prísnejšie trestný, v danom prípade podľa § 364 ods. 1 Tr. zák. Aj podľa názoru krajského súdu, keď obžalovaný je osobou bez kriminálnej minulosti, sú u neho plne dané podmienky trest odňatia slobody mu ukladať podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. ako trest na slobode s podmienčným odkladom na skúšobnú dobu, rešpektujúc špeciálne ustanovenie § 119 ods. 1 Tr. zák. určujúce dĺžku skúšobnej doby u mladistvých páchatel'ov na jeden rok až tri roky. V konečnom dôsledku obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace s podmienčným odkladom na skúšobnú dobu 12 mesiacov aj krajský súd považuje za zodpovedajúci zákonným kritériám a zásadám ukladania trestu osobitne mladistvému páchatel'ovi, účelu trestu u mladistvého páchatel'a a ktorý zároveň zodpovedá zásadám individuálnej a generálnej prevencie a je objektívnym vyjadrením spáchanej trestnej činnosti.

Plniac si prieskumnú povinnosť však krajský súd zistil, že okresný súd formálne pochybil vo výroku o treste ukladanom obžalovanému, keď aj napriek tomu, že obžalovanému správne ukladal trest ako úhrnný postupujúc v tomto smere podľa § 41 ods. 1 Tr. zák., označené zákonné ustanovenie § 41 ods. 1 Tr. zák. opomenul uviesť vo výroku o treste. Toto zistené pochybenie formálnej povahy však napravil sám krajský súd, keď napadnutý rozsudok zrušil v časti - vo výroku o treste a následne pri nezmenenom výroku o vine a pri nezmenenom výroku o náhrade škody sám rozhodol o uložení trestu obžalovanému, a to totožne s okresným súdom, avšak doplniac vo výroku o treste ustanovenie § 41 ods. 1 Tr. zák., ktoré vo výroku o treste opomenul uviesť okresný súd, aj keď v zmysle tohto zákonného ustanovenia správne postupoval, keď obžalovanému uložil trest ako úhrnný.

Okresný súd ohľadne poškodeným riadne a včas uplatneného nároku na náhradu škody rozhodol tak, že poškodeného s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. Nakoľko odvolanie bolo podané iba obžalovaným, neprichádza do úvahy poškodenému priznať náhradu škody ani čiastočne, nakoľko takéto rozhodnutie by bolo v neprospech obžalovaného (odvolanie bolo podané len v prospech obžalovaného).

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, na základe ktorých krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Záverom však krajský súd považuje za potrebné vytknúť okresnému súdu nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti týkajúcej sa viny obžalovaného. Aj keď rozsudok a jeho odôvodnenie vo svojej podstate zodpovedá zákonu, povaha prejednáwanej veci a obhajoba obžalovaného si zaiste zaslúžili podrobnejší rozbor dôkaznej situácie, ako aj podrobnejšie úvahy okresného súdu týkajúce sa uznania viny obžalovaného. Uvedený nedostatok rovnako tak odstránil sám krajský súd, keď v rámci tohto rozhodnutia doplnil dôvody rozsudku súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa viny obžalovaného. V tejto súvislosti pritom krajský súd poznamenáva, že rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu tvoria jednotu.

Senát rozhodol pomerom hlasov 3 za a 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.